

Katheterisatie van de blaas

Uw kind moet gekatheteriseerd worden. Het is mogelijk dat hij leert dit zelf te doen. Maar ook dan is het aan te raden dat u als ouder weet hoe het moet, zodat u het eventueel kunt overnemen. Wij geven u graag stap voor stap uitleg over het katheteriseren van de blaas bij uw kind.

Waarom katheterisatie?

(Zelf)katheterisatie is soms nodig als uw kind de blaas niet goed kan leegplassen (om welke reden dan ook) of als er een nieuwe blaas is aangelegd of de blaas vergroot is. Meestal is het nodig om meerdere keren per dag te katheteriseren. De behandelend arts of verpleegkundig consulent vertelt u hoe vaak uw kind gekatheteriseerd moet worden, op welke momenten van de dag en met welk soort en maat katheter.

Vorbereiding

Uitleg verpleegkundige

Een verpleegkundige neemt deze informatie met u door en doet het de eerste keer voor. Daarna kunt u het katheteriseren onder begeleiding zelf doen.

Het is belangrijk dat u goed en zo schoon mogelijk katheteriseert om de kans op urineweginfectie te verkleinen. Neem de tijd ervoor! Het is ook belangrijk dat uw kind goed drinkt.

Hoe katheteriseren?

Wat heeft u nodig?

- water/ zeep/ handdesinfectans
- schone washand of speciale vochtige doekjes (anti-allergene reinigingsdoekjes)
- een handdoek
- eventueel een opvangbakje
- de (eenmalige) katheter

Stap voor stap

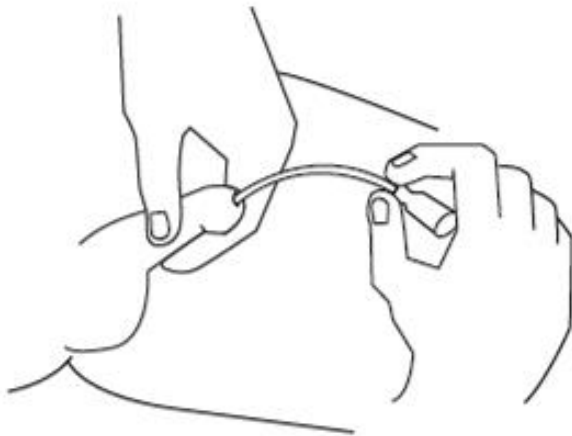
Zet alles klaar wat u nodig heeft.

- Zorg dat de gewenste katheter gebruiksklaar is.
- Was uw handen goed met water en zeep. Heeft u geen water en zeep bij de hand, gebruik dan een handdesinfectans.
- Verwijder eventuele sporen van ontlasting bij uw kind. Was daarna weer uw handen of gebruik de handdesinfectans.
- Als u uw kind liggend katheteriseert, zorg dan dat het bovenlichaam iets hoger ligt. Door het uiteinde van de katheter lager dan de blaas te houden kan de blaas goed leeg lopen. Als uw kind een luier draagt, kunt u de urine via de katheter ook in de luier laten lopen.

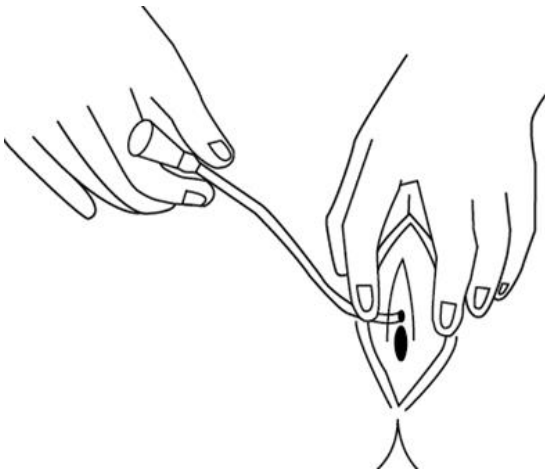
Bij jongens

- Leg de handdoek onder de billen.
- Pak de penis en schuif zo nodig het voorhuidje terug zodat u de eikel kunt schoonmaken met een schoon washandje en kraanwater. Was hierna de gehele penis.
- Desinfecteer uw handen en neem met een **schone** hand de katheter uit de verpakking.
- Strek de penis met de ene hand om de bocht in de plasbuis op te heffen. Houd hierbij de vingers aan de zijkant van de penis, zodat u de plasbuis niet dicht kan drukken. Breng de katheter in een glijdende beweging voorzichtig in de blaas, totdat er urine komt. Schuif de katheter dan nog 1 cm op.
- Het is mogelijk dat u weerstand voelt. De katheter stoot dan tegen de kringspier. Wacht dan even en probeer uw kind zich te laten ontspannen. Bijvoorbeeld door te zuchten en de buik slap te houden. Breng de penis in de richting van de benen. Kijk of u de katheter verder kunt opschuiven, zodat u in de blaas kunt komen. Wanneer er urine komt, schuif de katheter dan nog 1 cm op.
- Houd de katheter vast en laat de urine aflopen in een opvangbakje of in het toilet, totdat er niets meer komt. Om te kijken of de blaas helemaal leeg is, verplaatst u de katheter door het iets terug te trekken. Hierna houdt u de katheter bij het verwijderen dicht en trekt u de katheter langzaam er weer uit.
- Doe de katheter weer terug in de verpakking en gooi deze weg. Was de penis en daarna uw handen.

Bij meisjes

- Leg de handdoek onder de billen.
- Was de schede goed met kraanwater. Spreid de schaamlippen met de linkerhand (of als u links bent, met uw rechterhand) en strijk met de andere hand in één beweging van boven naar beneden. Gebruik hiervoor een schoon washandje of een speciaal vochtig doekje. Deze handeling 3 keer herhalen, steeds met een schoon gedeelte van het washandje of met een nieuw vochtig doekje.
- Desinfecteer uw handen en neem met een **schone** hand de katheter uit de verpakking.
- Spreid de schaamlippen. Zoek de plasbuisopening en breng de katheter met een glijdende beweging voorzichtig via de plasbuis in de blaas. Dit is bij een meisje ongeveer 3 tot 4 cm. Wanneer er urine komt, schuif de katheter dan nog 1 cm op.
- Als u de katheter niet in de blaas krijgt, wacht dan even en probeer uw kind zich te laten ontspannen. Bijvoorbeeld door te zuchten en de buik slap te houden.
- Houd de katheter vast en laat de urine aflopen in een opvangbakje of in het toilet, totdat er niets meer komt. Om te kijken of de blaas helemaal leeg is, verplaatst u de katheter door het iets terug te trekken. Hierna houdt u de katheter bij het verwijderen dicht en trekt u de katheter langzaam er weer uit.
- Reinig de schede en gooi daarna de katheter weg. Was daarna uw handen.

Wat als het niet lukt?

- Als het niet lukt om de katheter in te brengen, probeert u dan of uw kind zich kan ontspannen door bijvoorbeeld een warme douche of een warm bad.
- Komt er geen urine, dan kan dit komen doordat:
 - de katheter niet goed zit
 - de katheter nog niet in de blaas zit
 - uw kind net heeft geplast
 - uw kind ziek is en door bijvoorbeeld braken en diarree weinig urine heeft
 - uw kind niet genoeg heeft gedronken
- Als de katheter een tijdje in de blaas ligt, kan deze bij jongens bij de top van de penis wat indrogen. U kunt wat water op de top van de penis sprenkelen en na ± 1 minuut de katheter er in 1 beweging uithalen.

Wanneer contact opnemen?

Neemt u contact op als uw kind klachten heeft als:

- koorts
- een branderig gevoel bij het katheteriseren
- sterk ruikende urine
- regelmatige aandrang
- bloed in de urine

Dit kan wijzen op een blaasontsteking. Neem contact op met uw huisarts of als deze afwezig is met de behandelend arts in het ziekenhuis.

Irritatie

U hoeft zich geen zorgen te maken wanneer er een beetje bloed aan de katheter zit nadat u deze verwijderd heeft. Dit is het gevolg van een lichte irritatie en verdwijnt na enkele dagen. Zo niet, neem dan contact op met uw huisarts of als deze afwezig is met de behandelend arts in het ziekenhuis.

Blaaskrampen

Sommige kinderen hebben tijdens of na het katheteriseren pijn in de buik. Dit zijn waarschijnlijk blaaskrampen. Dit hoeft geen reden te zijn om te stoppen met katheteriseren, maar neem wel contact op met de behandelend arts.

Vlokken in urine

Na een blaasvergroterende operatie (blaasaugmentatie) ontstaan er vlokken in de urine. Wanneer u nog niet heeft geleerd om de blaas te spoelen, neem dan contact op met de behandelend arts of de verpleegkundig consulent.

Heeft u nog vragen?

Wij hopen dat u met de uitleg door de verpleegkundig consulent en deze informatie voldoende vertrouwen heeft gekregen in het (laten) katheteriseren van uw kind.

Wanneer u vragen heeft, aarzelt u dan niet deze te stellen aan de behandelend arts van uw kind of de verpleegkundig consulent. Suggesties of opmerkingen zijn altijd welkom. U kunt deze doorgeven aan de verpleegkundige die u de uitleg heeft gegeven.

Contact

- verpleegkundig consulent UCS (Urologie, Continentie, Stoma)/kinderurologie (010) 703 64 07
- secretariaat urologie (010) 703 65 59
- e-mail: kinderurologie@erasmusmc.nl
- verpleegkundig consulent W.I.S. (Wond-, Incontinentie-, Stomazorg) (010) 703 61 17. E-mail: wiskids@erasmusmc.nl
- algemeen nummer Erasmus MC (010) 704 0 704 (bij spoed buiten kantooruren). Vraagt u naar de dienstdoende uroloog

